Академија

АНЕВСКИ ПАРТНЕРС

M7

Сметководство на буџетски корисници

Електронска книга

Специјализирано ниво · Околу 3,5 часа (процена: 2,5 ч. читање + 1 ч. вежби)
2026

во соработка со / издава
Аневски Партнерс · од 1996 · Sustainable Business Advisors

Импресум

Академија · електронска книга

© 2026 Аневски Партнерс ДООЕЛ Битола. Сите права се задржани.

Издавач: Аневски Партнерс ДООЕЛ Битола, ул. Климент Охридски бр. 35 Лам 4/3 Пелагонка 2, Битола.

Содржината го одразува законодавството на Република Северна Македонија со состојба во ноември 2026 година. Прописите може да се изменат; за конкретен случај проверете го тековниот текст на актот или консултирајте овластен советник.

Содржината е образовна и информативна и не претставува даночен, правен или сметководствен совет. Примерите се илустративни.

Неовластено копирање, дистрибуција или препродажба на оваа книга не е дозволено.

ПРИМЕРОК

Содржина

Ова е примерок: корица, импресум и првата глава. Целата книга е достапна на Академија, во каталогот Книги.

1. Лекција 7.1 – Правна рамка и основни поими

ПРИМЕРОК

ГЛАВА 1

Лекција 7.1 – Правна рамка и основни поими

Сметководството во јавниот сектор има друга цел од трговското. Трговецот мери добивка; буџетскиот корисник покажува дали јавните пари се потрошени законито и според одобрениот буџет. Затоа клучно прашање не е „колку заработивме“, туку „колку потрошивме, за што и дали во рамките на одобреното“.

Пропис	Што уредува
Закон за сметководството за буџетите и буџетските корисници (ЗСББК; Сл. весник 61/02, 98/02, 81/05, 24/11, 145/15, 170/17)	Начела, сметковен план, попис, извештаи, завршна сметка, рокови, глоби
Правилник за сметковниот план за буџетите и буџетските корисници (Сл. весник 79/03, 96/04, 88/09, 175/11)	Класи и сметки
Закон за буџети (Сл. весник 203/2022, со измени до 258/2025)	Буџетски процес, трезор, завршна сметка на буџетот; за датумот на целосна примена види лекција 7.5
Меѓународни сметководствени стандарди за јавниот сектор (МССЈС)	ЗСББК чл. 2 ги предвидува; објавен е стандардот за готовинска основа (Сл. весник 116/2005)

ПРИМЕРОК

Кој е кој (ЗСББК чл. 1-а): буџетски корисници на прва линија се органите што директно добиваат средства од буџетот (на пример министерство). Единките корисници се корисници на втора линија – институции што средствата ги добиваат преку корисникот на прва линија (на пример училиште или дом на култура). Оваа поделба е важна за роковите (лекција 7.5) и за консолидацијата.

Одговорен сметководител (ЗСББК чл. 16): секој корисник има одговорен сметководител. Тој може привремено да го задржи плаќањето ако смета дека е спротивно на прописите. Зошто постои ова овластување: сметководителот е прва линија на контрола врз јавните пари, а за своите обврски одговара лично – глобите според чл. 30/30-а се 500–800 евра за одговорното лице и 1.000–1.600 евра за сметководителот, во денарска противвредност.

Споредба со трговското сметководство (Модули 1–4): наместо ЗТД и МСФИ – ЗСББК и МССЈС; наместо план 174/2011 – посебен буџетски план; наместо пресметковна основа – готовинско начело; наместо годишна сметка до ЦР – завршна сметка до МФ, ЦР и ДЗР.

> **Запомни:** Буџетското сметководство се заснова на ЗСББК, Правилникот за буџетски сметковен план и Законот за буџети. Прва линија = буџетски корисник; втора линија = единка корисник. Одговорниот сметководител може да задржи незаконско плаќање и одговара лично.

Ова е примерок од електронската книга. Целата книга, со сите глави и прилог, се купува во каталогот Книги на Академија.

Академија

Аневски Партнерс · 2026

ПРИМЕРОК